

מילון מונחים ומושגים בתנ"ך

(למעט "אוצר מילים" ו"ניבים" הנדרשים גם הם לבגרות)

מקרא: 1=רשות (אין חובה לדעת), 2=רצוי לדעת, **3 = חובה לדעת!** ע"ע: x = עיין ערך x.

הערות והארות יתקבלו בברכה!

תזכורת: המבחן בתנ"ך איננו מבחן בספרות! המושגים נועד לסייע לנו בהבנת הטקסט.

מונחים	#	הסבר	דוגמה להמחשה	דוגמה לתרגול	מונחים קשורים
A או B	3	חצי א או ב של הפסוק = לפני / אחר האתנחתא	A = אתנחתא . (כמעט כל פסוק בתנ"ך)	קרא ___ פסי B13	טעמי המקרא
A	1	בכתב ספר תורה = א . באותיות דפוס רש"י = א	בגימטרייה = 1		
אגדה (לגנדה)	2	סיפור עם, שהתחיל בדרי"כ במסורת שבע"פ, בו תיאורי נפלאותיו של גיבור תרבות, שהלכו והועצמו. מטרתם: להעביר מסר חינוכי. (מי הרג את גלית? עיין שמואל-א י"ז ומאיך שמואל-ב כ"א 21).	בנוגע לספר איוב יש דעות במסכת בבא בתרא דף ט"ו עמוד א: כי "איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה!" הרמב"ם מפרש שסיפור אברהם ושלוש המלאכים – אינו סיפור ריאלי אלא נבואה!	סיפור חטא אדה"ר. נחש מדבר ללא נס! (בלעם והאתון).	מיתוס. סיפור איטולוגי.
אוקסימורון	1	צמד מילים המורכב משתי מילים סותרות , היוצר משמעות חדשה. למשל: זעקה-אילמת = זעקה חזקה יותר מאשר זעקה קולנית.	מלכים א' יט 12: "קול – דממה". רחשים שניתן לשמוע כשיש שקט גמור (כאין שום קולות רעש ברקע).	מלכים-ב ה' 5 בראשית יט 9	פרדוקס. מצווה הבאה בעברה.
אות (סוגים)	1	1. רבתי (=גדולה) א) בעיקר לשם קישוט/עיטור. ב) להדגשה. 2. זעירה או תלויה - נועדו גם לשם תיקון שיבוש מעתיקים שהשמיטו אות, ו/או לשם יצירת משמעות נוספת למילה. 3. הפוכה: להפנות תשומת לב לעניין חשוב / עצמאי.	א1. בראשית א1: בראשית ברא... ב1. דברים ו6: שמע ישראל.. ה' אחד - ד ולא ר 2. בראשית ב3: ב"בראם = ה' ברא אותם. 3. הפוכה: ו לפני ואחרי: פרשיית "ויהי בנסוע הארון"	מגילת אסתר ט' 7-9	מסורה. שיכול אותיות.
אידיאליזציה אין אידיאליזציה	2	=תיאור מושלם ומופלא של דבר אף שלא היה מושלם. =תיאור הגיבור כאנושי – כאחד שאינו חף מטעות או פגם	ירמיה ב2: מטאפורת הנישואין (תקופת המדבר). בראשית א30: האדם והחיות צמחוניים = הרמוניה. בראשית ח' 21: שכרות נח - הצדיק אינו תמים.	קהלת ז' 20 במדבר כ' 11-12	
אין מוקדם ומאוחר בתורה	3	=הסדר של המידע המוצג - אינו יכול לשמש כראיה לסדר הכרונולוגי של ההתרחשות.	שמות י"ח, מערכת המשפט הוקמה לפני/אחרי מתן תורה שבפרק כא??	ע"ע: אנכרוניזם	≠ הבטה לאחור !
אירוניה. אירוניה טרגית / דרמטית.	3	ביטוי זן משמעי (סתירה בין הרובד התמים/הגלוי לרובד הסמוי) היוצר לעג וביקורת.	אליהו לנביאי הבעל שאל אולי ישן טרגית/דרמטית: בראשית כ"ב 7-8	מלכים א' א' 2-4	דובר. עורך. נקודת תצפית.
אל אוניברסאלי (אוניברסליות)	4	בורא העולם (היושב בשמים, הפרושים על כל העולם) שולט בכל העולם שברא ולא רק בעם/איזור מסויים.	עזרא א2: ממלכות הארץ נתן לי ה' אלקי השמים	בראשית א'. חגי ב7	אל מקומי. סינקרטיזם.
אל מקומי / לאומי	4	אלוהות הפועלת רק בשטח או בעבור עם מסויים.	שמות ג' א6: אלוקי אבות האומה שלנו. עזרא א3: אלוקי ישראל האלקים אשר בירושלים	מלכים א יח 36	אל אוניברסאלי
אל מופשט / מופשטות האל / אל טרנסצנדנטאלי (= מעבר לייקום)	4	האל אינו גשמי ואיננו ניתן לתפיסה שיכלית! אין לו צורה או דמות למתקדמים: וגם לא תכונות!!! כינויו ומידותיו הם לפי מה שנתפס בעיני בשר ודם (ע"ע: דיברה תורה בלשון בני אדם).	דברים י"ב5: לשום שמו שם. ה' שם את השם שלו במקדש ולא את עצמו/גופו.	מלכים א' 11 שמות ל"ד 6	הגשמה. דויטרונומיסטי. כבוד ה'.
אלילות / פוליתאיזם	3	=ריבוי אלים. בדרי"כ יש אל ראשי שמתחתיו אלים משניים בהיררכיה. (פנתיאון=מושב האלים)	אנומה אליש, מרדוך, תיאמת, מיתוס הים,	עלילות גלגמש	מזרח קדום
אמונת הייחוד / מונותאיזם	3	אמונה באל אחד ויחיד שברא את כל העולם ולפיכך, שליטתו חסרת גבולות.	בראשית א1, ברא ה'. הפועל ברא כתוב בלשון יחיד.	דברים ו6	כל יכול.
אמצעי רטורי	3	טכניקה למשיכת תשומת לב המאזין/קורא.	שאלה רטורית / משל / מעשה סמלי / הגזמה ספרותית	בראשית ד9	אמצעים ספרותיים

אנכרוניזם	2	הצגת מידע שלא לפי רצף לוח הזמנים.	ישעיהו פרק ו' = הקדשת הנביא (אמור להיות פרק א', כמו ירמיה פרק א').	בראשית ו 10 לעומת ט 24	הבטה לאחור. אין מוקדם ומאוחר בתורה.
אנרכיה	1	העדר חוק וסדר כתוצאה מהעדר שלטון – כל אזרח נוטל החוק לידים – ו"כל דאלים - גבר".	שופטים כה 25, בְּיָמֵי הָהֶם, אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל: אִישׁ הֵיָשֵׁר בְּעֵינָיו, יַעֲשֶׂה.	חז"ל: לולא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו	מונרכיה
אנלוגיה (הקבלה) אנלוגיה ניגודית	2	=השוואה בין שני דברים דומים, להבלטת הדומה. =השוואה בין שני מנוגדים, להבלטת הניגוד.	- תהילים א 3: הצדיק חי ויציב כמו עץ - דברים כ' 19: כי האדם עץ השדה??	תהילים א 4	מטאפורה מטאפורה הפוכה
אנפורה	2	פסוקים / חלקי פסוקים המתחילים באותה מילה או מילים.	מלכים-א' י"ט 11-12: אחר... אחר... אחר... קהלת ג: עַתְּ מִלְחָמָה נָעַת שְׁלוֹם	ירמיה ז' 16 מלכים א' ג' 10-11	≠ מילה מנחה!
אפיפורה	2	פסוקים / חלקי פסוקים, המסתיימים באותה מילה / מילים	מלכים-א' י"ט 11-12: לא ב X ה', לא ב Y ה', לא ב Z ה'.	תהילים קל"ו 3-1	
אפיון ישיר/עקיף של דמות	3	ישיר = כתיבה מפורשת של תכונה של הדמות (בד"כ חיצונית) עקיף = תיאור מקרה/התנהגות המעיד על תכונה (בד"כ פנימית)	אסתר המלכה מתוארת במפורש כיפה, ומתואר שהעזה לפנות למלך ללא זימון מוקדם (=סכנת מוות)	שמואל א' ט 1-8 מלכים א' י"א 28	תכונה חיצונית/פנימית
אקסיומה	1	=אמת בסיסית (שלא מוכיחים אותה) (בד"כ קשה להוכיח)).	בראשית א 1: בראשית ברא אלוקים. א. יש אלוקים. ב. העולם לא קדמון.	ירמיה י"ב 1	צידוק הדין
אקספוזיציה / מצג פתיחה	3	הצגת נתוני רקע המהווים רמז לסיבוך שבהמשך העלילה. בין היתר – יש במצג את שמות הדמויות, מעמדן, זמן / מקום פעולתם (אך לא חייב שיהיה את הכל וגם לא חייב שיהיה סיבוך).	בראשית טז 1: שרה העקרה היא הגבירה של הגר שמצליחה ללדת מאברהם ומעוררת בגבירתה קנאה.	איוב א' 5-1 שמואל א' 2-1	מבנה דרמטי.
אקרוסטיכון	3	סגנון כתיבה בו כל שורה/טור פותח באות הבאה לפי סדר הא"ב	מגילת איכה פרקים א-ג (שים לב: בפרק ג' X 3).	תהילים קמ"ה, קי"ט	ע"ע: מקצה עד לקצה!
ב	1	בכתב ספר תורה = ב. באותיות דפוס רש"י = ב	בגימטרייה = 2		
ב.....	3	לאות ב' שימושים שונים: ב = בתוך, בעבור, עם, ע"י/באמצעות, בזמן, בין וכו'.	ברחל=בעבור רחל. בירושלים = בתחום ירושלים בשבעים נפש = עם שבעים נפש. בשיר = ע"י / באמצעות שיר. בלכתך = בזמן שאתה הולך. היפה בנשים = הכי יפה מבין הנשים.	בראשית ט 6: שופך דם האדם ב אדם דמו ישפך	
בחירה	2	כאשר ה' בוחר באדם/שושלת/שבט/עם/מקום/זמן/פרי הוא מייעד ומקדש אותו לתפקיד ומטרה שחפץ בה.	האבות, בית דוד, שבט לוי, עם ישראל, ירושלים, שבת.	שמות כח 1	בכור. ביכורים.
בחירה חופשית (עקרון)	3	אמונה/עקרון כי האדם שולט במעשיו ולא כוח חיצוני עליון. התנאי להטלת אחריות פלילית!	דברים ל' 19: החיים והמוות נתתי לפניך	והיה אם שמוע..	גמול. עקרון התשובה
ביקורת / חקר המקרא	4	זרם מהמאה ה 19 (תקופת ההשכלה) המציג עצמו כמדעי. כופר ב"תורה משמים" ורואה במקרא ספרות אנושית . עוסק בשאלות כגון: זהות המחברים, הרקע ההיסטורי של הספרים ודרך חיבורם; וכן בביקורת נוסח שתכליתה לברר מה היה הנוסח המקורי.	מי כתב את ספר ישעיהו? האם כולו ע"י אותו נביא? שמא יש 2 ישעיהו? מי כתב ומתי את ספר דברים? משה או שמא יאשיהו המלך (כתבו/שכתבו)? מי השמיע את עשרת הדיברות? מה היה הנוסח של עשרת הדיברות? מדוע מופיע סיפור הבריאה פעמים? מדוע ההבדלים בין הגרסאות??	תורת התעודות / המקורות. הגדרת המושג "מדעי".	
ברית (כריתת ברית)	3	=הסכם התקשרות הקובע חובות וזכויות של הצדדים. (נלווה לכך טקס כריתת/ביתור של איבר/בע"ח וכן, אמירת שבועה). סוגים: חד צדדי (רק לצד אחד חובה להעניק) / דו צדדי . בין שווי מעמד או מעמדות שונים / כנגד צד ג' (נגד ארם). בין בני אדם / בין ה' למאמיניו . חידוש/אישרוד ברית ישנה.	ברית מילה (בין ה' למאמיניו), ברית נישואין (מלכים א' יא – נשואים הדיפלומטיים = ברית פוליטית של שלמה המלך עם בנות מלכים שכנים) ברית וסאלית – בין ראש מעצמה לבין מלך ממלכה קטנה (ויהי לו הושע עבד). חידוש ברית- ירמיה לא 30-33	מלכים א' כ"ב 2-4	ברית סיני = ברית חורב

ג	1	בכתב ספר תורה = ג. באותיות דפוס רש"י = ג	בגימטרייה = 3		
גמול (עקרון / שיטה)	4	גמול = תגובה להתנהגות (חיובית או שלילית) גמול חיובי (למעשה טוב / מצווה) = "שכר". גמול שלילי (למעשה רע / חטא) = "עונש". גמול אישי = מבצע המעשה הוא שמקבל את הגמול. גמול קיבוצי = (גם) סביבתו של המבצע מקבלת את הגמול. גמול מיידי = ביצוע הגמול לא נדחה – ניתן סמוך לביצוע המעשה. גמול מצטבר = הגמול נדחה עד לשלב ש"יגדיש הסאה". גמול דורות = מתן הגמול נדחה לדורות הבאים.	יחזקאל יח 2: אבות אכלו בוסר שיני בנים תקהנה. שם 20: הנפש החוטאת היא תמות. לעומת: שמות כ 4-5: פקד עון אבת על-בנים על-שלשים ועל-רבעים, לשנאי. ה ועשה חסד, לאלפים--לאהבי, ולשמרי מצותי.	מלכים א' י"ב. 35-36 בראשית י"ח 23-24 שמות כ' 11 ש"ם לב: גלות/ישיבה בארץ = גמול קיבוצי! שמות כב 21-23	ע"ע: מידה כנגד מידה
גימטרייה	3	הערך המספרי של האותיות. יש הרואים בכך אחת מטכניקות הדרשנות / הסוד של התורה. מילה מוחלפת במילה אחרת. האב"ע דוחה את השימוש שנעשה בגימטריה, מאידך הרמב"ן עושה בכך שימוש (מיסטי). ("נכנס יין - יצא סוד", בגימטריה: יין=סוד=70).	א=1, ב=2, ג=3.... ט=9, י=10. יא=11, יב=12.... טו=15, טז=16, יט=19 כ=20, ל=30, מ=40, נ=50, ס=60, ע=70 פ=80, צ=90, ק=100, ר=200, ש=300, ת=400.	דאג לפלקט בכיתה, בו יהיה הגימטרייה של האותיות. או, רשום אותם בכריכה של התנ"ך.	נוטריקון. ראשי תיבות. א"ת ב"ש.
ד	1	בכתב ספר תורה = ד. באותיות דפוס רש"י = 7	בגימטרייה = 4		
דובר (מספר).	3	הדובר במקרא הוא בד"כ העורך המקראי עצמו, אשר מוסר תיאוריו בגוף שלישי (כתוב: ויאמר ה' למשה, ולא כתוב: אמרתי....., או ה' אמר אלי). ופעמים הדובר הוא הגיבור עצמו: ויהי דבר ה' אלי.	בראשית א' 1: בראשית ברא ולא כתוב: בראשית בראתי / בראשית בראת.	ירמיה א 11	נקודת תצפית. מחבר. עורך. חילוף מדברים. דמויות
דו שיח / דיאלוג	2	שני דוברים המדברים אחד אל השני באופן ישיר, המתייחסים אחד לטיעוני חברו.	בראשית ג: האישה והנחש.	בראשית ג: ה' ואדם.	מונולוג
(השקפה) דיטרונמיסטית / משנה-תורתית	4	לספר דברים (ולספרים נוספים בעלי אותה השקפה (מלכים, ירמיה, יחזקאל, דה"י, וכו'), התפיסות הדתיות הבאות: 1. מופשטות האל – האל הוא מופשט ולא גשמי. 2. ריכוז הפולחן – הפולחן מותר רק במקום אחד (בירושלים). 3. מגמה הומנית / סוציאלית / חברתית / שיוויונית (הגנת חלש). 4. היתר בשר חולין – לא חייב להקריב כדי לאכול בשר. 5. חובה להשמיד את התרבות החומרית (חפצים) של עבודה זרה. 6. שבת נבחר לשם מיקום המקדש לשושלת המלוכה.	לשום שמו = את כבודו ולא אותו פיזית. במקום אשר יבחר = ירושלים. הנימוק לשמירת שבת – מנוחה לחלש. כצבי וכאיל... = כשרים, אינם מוקרבים ומותרים מהכניסה לארץ באכילה. (הנימוק: לא ניתן לדרוש מתושב מחוץ לירושלים לנסוע כל פעם לירושלים).	דברים י"ב	פרו – יהודאי (בעד ממלכת יהודה)
דטרמיניזם	1	תפיסה הטוענת כי אין לאדם בחירה חופשית, אלא הכל נקבע מראש / ע"י נסיבות חיצוניות. ולכן, פטור מאחריות פלילית!	"וירד יעקב מצרימה", מפרשים חז"ל שהיה "אנוס על פי הדיבור" = ירד כי כך רצה ה', שהבטחתו לאברהם ותגשם: "גר יהיה זרעך .. ועבדום ועינום 400 שנה".	בראשית מ"ה 5.	בחירה חופשית. גורל.
דיבר הכתוב בהווה	3	התורה מביאה דוגמאות מחיי היום יום מאותה תקופה. (=תקופה של תרבות "חקלאות ומרעה").	כל תפגע בשור... (בימנו אם היה נכתב, היה כתוב "מכונית").	שמות כב 17: מכשפה לא תחקה	
דיברה תורה בלשון בני אדם	3	התורה מתארת את התנהגות האל (הטרינסצנדנטאלי) כאנושית/ כרגשית/גשמית, אך ורק ע"מ שנבין את המתרחש, אך אין זה הסיבה והאופן האמיתי – היות והוא בלתי ניתן לתפיסה.	בראשית ו 6: וינחם ה' פי-עשה את-האדם בארץ; ויתעצב, אל-לבנו.		אל טרנסצידנטלי קושי רעיוני האנשה / הגשמה
דיטורגריה / פלוגריה	1	=טטעות בהעתקה... – הכפלת אות / מילה / פיסקה =טעות בעתקה... – השמטת אות / מילה	מלכים א' י"ט b13 – 14: ויאמר (אליהו) קנאתי לה' מלכים א' כא: הנני מבי אליך רעה	מלכים ב', י"ח 17	הומויוטלאוטון (דילוג)
דימוי	4	השוואה בין 2 תחומים באמצעות כ' הדמיון או מילות השוואה (כמו / כך / כן / כאשר).	תהילים א: והיה כעץ שתול על פלגי מים.	ירמיה ל"א 17 A	

דמות ראשית / משנית	3	דמות ראשית – הדומיננטית (הכי משפיעה / מאוזכרת בפרק). נדיר 2 דמויות ראשיות. התפקיד של הדמות המשנית – להאיר (שלילית/חיובית) את הדמות הראשית או לקדם את העלילה. (אחרת לא היו מאזכרים אותה)...	מלכים א' יח – עובדיה מאיר באור שלילי את אליהו בכך שהוא נותר מעורה בחברה.	סווג את הדמויות במל"א פרק כ"א	אפיון עקיף של דמות
ה	1	בכתב ספר תורה = ה. באותיות דפוס רש"י = ה	בגימטרייה = 5		
ה'	3	= קיצור של שמו הקדוש והמפורש של אלוקים: י.ה.ו.ה	כשמעתיקים רושמים ה' ולא י.ה.ו.ה, כשמקריאים (שלא בשעת תפילה) אומרים: "השם".		
ה....	3	ה' השאלה	השומר אחי = האם אני שומר של אחי?	התצלח?	
ה...ה	3	ה' המגמה	ירושלימה = לירושלים.	מצרימה	
ה...ה	3	ה' השייכות (עם מפיק באות ה"א)	נדרה = הנדר שלה.	אישה	
האנשה (פרסוניפיקציה)	3	הענקת תכונה אנושית לחי או לדומם	וכל עצי השדה ימחאו כף	תהילים י"ט 2-3	הגשמה
הבטה לאחור (פלאש-בק)	3	הצגת אירוע מוקדם, שהיה פחות רלוונטי להזכירו לפני כן. מסייע להבנת הסיפור המקומי / הדמות / הדברים.	בראשית מ"ב 21 : אבל אשמים אנחנו על אחינו, אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו	דוד ושאלו והאריה	אנכרוניזם
הבטחה מותנית / הבטחה בלתי מותנית	3	= צד א' ימלא את חלקו רק בתנאי שגם צד ב' ימלא את חלקו / = צד אחד ימלא את חלקו ללא כל תנאי או קשר להתנהגות צד ב'.	- מלכים א' ח' 25: רק אם ישמרו בניך את דרכם. - יחזקאל ל"ז 23: וְטַהַרְתִּי אֹתָם וְהָיוּ-לִי לְעַם	מלכים א' ג' 12-14	ברית דו צדדית ברית חד צדדית
הגשמה	3	תיאור האל כבעל תכונות פיזיות ו/או אנושיות (=האנשת האל).	"אצבע אלוהים", "ארדה נא ואראה".	בראשית א 22	האנשה
היסטוריוגרפיה	3	רישום / תיעוד היסטורי של האירועים.			
היסטוריוסופיה	3	תיאור ההיסטורי הינו מתוך זווית ראייה של העורך	כי היתה סיבה מעם ה' / רק לא כדוד אביו	ע"ע ←	השקפות במקרא
הפטרה (מפטיר)	1	פרק/קטע מספרי הנביאים אותו קוראים בשבת לאחר קריאת "פרשת השבוע". האחרון שעולה לתורה מכונה "מפטיר" (=מסיים), כי הוא זה שיקרא את ההפטרה (=סיום הקריאה). בד"כ יש קשר רעיוני בין ההפטרה לפרשה. מלבד קריאה באירועים מיוחדים, בהם יש קשר בין האירוע להפטרה ולא בין הפרשה להפטרה. (מנהג קדום – מימי עזרא).			פרשת שבוע
הפלגה / הגזמה (פיזית)	3	ניסוח שמטרתו לעורר רושם, אף שאינו נכון מציאותית.	תהילים ח 7: כָּל שֵׁתָה תַחַת רַגְלָיו . אפילו לוותינים?	ירמיה ז 22	
הרמת יד		= מרד! בד"כ = אי העלאת מיסים, או זלזול בכבוד המלך.	מלכים א ב 25-22 : שלמה הורג את אחיו אדוניה על שביקש לשכב עם אבישג סוכנת דוד.	מלכים א יא 27	קשירת קשר
השוואה	4	אמצעי ספרותי באמצעותו הקורא עומד על משמעויות נוספות. בעת השוואה יש להסיק את פשר וסיבת השינוי , או את התועלת בהשוואה (מה נלמד בזכות ההשוואה)!!	מלכים א' א' : דברי נתן / בת שבע בפני דוד / ביניהם. בראשית כ"ד : השינויים בגירסת אליעזר עבד אברהם מלכים ב' ח' : 9-14 ההשוואה לגורל ממלכת שומרון.	מלכים א' י"ב 9, 4 ירמיה ז 12	
השלמת פערים (סיפור בסגנון אליפטי)	2	פרטים חסרים בסיפור – על הקורא להשלים בכוחות עצמו	מלכים א, א: מדוע דוד קורא לבת שבע שהיתה בחדרו? מסקנה: לא סופר שיצאה כאשר נתן נכנס!	מהיכן עלה אלישע? מלכים ב' ב 23	מקרא מסורס
השקפה <u>דתית</u> (תפיסת אלוהות)	4	בתנ"ך באים לידי ביטוי מגוון השקפות ופעמים בערבוב: אל מקומי/לאומי – לעומת – אל אוניברסאלי (ע"ע) אל מופשט – לעומת – אל גשמי / מוחשי אל יחיד (מונותיאזם) לעומת – אלים רבים (פוליתיאזם) ריכוז פולחן – לעומת – עבודה בבמות	השומרונים יראו את ה' ושמרו את המצוות שהכהנים למדו אותם, וזאת, במקביל לעבודה זרה אותה המשיכו לעשות (מלכים ב' יז 27)	עזרא א פס' 4-1 מלכים א' ג 20-12	השקפת ספר דברים (דויטרונמיסטי)
השקפות במקרא (היסטוריוסופיה)	4	1. השקפה דויטרונמיסטית (ברוח ספר דברים) (ע"ע). 2. ה' הוא אל ההיסטורי = אין מקריות. הכל כרצונו. 3. העמים הם מכשיר בידי ה' לגמול לעם ישראל 4. מוסד לעומת פולחן = העדפת טוהר הלב מאשר טקס וצביעות 5. פרו – יהודאי – בעד ממלכת יהודה ונגד ממלכת ישראל.	1. דברים י"ב 2. עזרא א (כל ממלכות הארץ נתן ה' לי והוא אמר לי...) 3. נאום רבשקה – מלכים ב' יז 27 4. ירמיה ז 5. מלכים א-ב		רחמנא ליבא בעיא (=התורה חפצה בלב האדם). אוקסימורון
התגלות ה' (תיאופניה)	2	מעמד נבואי בו ה' מתגלה לבני אדם ומעביר להם מסר, לפעמים הטבע מגיב בחיל ורעדה (הר סיני עשן כאשר יורד עליו כבוד ה').	משה בסנה הבורע, שמואל במשכן שילה, עלטה בברית בית הבתרים.	נבואות	
ו	1	בכתב ספר תורה = ו. באותיות דפוס רש"י = ו	בגימטרייה = 6		
ו....	3	סוגי הוראות לאות ו':	בשר ודם = ו' החיבור = בשר+דם.	שמואל א' B5	סוגי קשרים

		ו' החיבור/הוספה (וגם), ההיפוך (זמן), הניגוד, התוצאה, הויתור (למרות/אולם), ברירה (או)	וילך = הלך (בלשון עבר). אור וחושך = ו' הניגוד ויתן = בגלל יעקב אהב את יוסף נתן לו כתונת פסים.	וה' סגר רחמה.	
ז	1	בכתב ספר תורה = ז . באותיות דפוס רש"י = ז	בגימטרייה = 7		
זקן	2	כינוי לאדם בעל חכמה (ולאו דוקא אדם מבוגר).	ויקרא י"ט 32 : מפני שיבה (קשיש) תקום, וְהִדְרֹתָ פְּנֵי זָקֵן (חכם)	מלכים א' י"ב 8	נער, ילד
ז'אנר (סוגה)	1	הטקסט המקראי מסווג לסוגי יצירות שונות: פרוזה, שירה, קינה, חוק, נאום היסטורי, וכו'			שירה (מאפיינים)
ח	1	בכתב ספר תורה = ח . באותיות דפוס רש"י = ח	בגימטרייה = 8		
חג	2	יום בו מקריבים קורבן חגיגי (ע"ע: סוגי קורבנות)	ושמחת בחגך - סתם "חג" (בלי פירוט איזה) = חג סוכות.	מלכים א' י"ב 33	שלושת הרגלים / מועד
חד-שיח / מונולוג	2	דובר המדבר ללא בן שיח נוסף. ללא הפרעות.	שמואל __ : קינת דוד את יהונתן		דיאלוג / דו שיח
חודש (ראש חודש)	2	"חודש" = מידי 30 יום או : מידי (כל) ראש חודש = היום בו הלבנה מתחילה שוב להתחדש.	שמואל א' כ' 5 : "חודש מחר" = מחר ראש חודש.	במדבר כח 14	
חודשי השנה העברית	3	שמות החודשים הינם שמות פרסיים (בסוגריים רשום שמות עבריים ששרדו) =1 ניסן (זיו), 2 אייר, 3 סיוון, 4 תמוז, 5 אב, 6 אלול, 7 תשרי (איתנים), 8 חשוון (בול), 9 כסלו, 10 טבת, 11 שבט, 12 אדר (אדר א' ואדר ב' בשנה מעוברת).	החודש הזה לכם ראש חודשים – נאמר על חודש ניסן! לפי התורה, החודש בו נגאלו ממצרים הוא ראש לחודשי השנה (ולא תשרי בו נברא העולם).		באיזה חודש חל צום, הרביעי, החמישי, השביעי והעשירי?
חוק / מצווה (סוגים)	3	(א) אפודיקטי =מנוסח בקצרה ובאופן מוחלט וחד משמעי (ב) קזואיסטי =מנוסח כתיאור "מקרה" + "דין" (2) עשה =צווי לבצע. לא תעשה =חובה להימנע מעשייה. (3) מצווה שהזמן גרמה =תלויה בזמן/מועד מסויים. (4) מצווה התלויה בארץ =מצווה שלא מקיימים בחו"ל (5) מצווה בין אדם למקום/חבירו =מופנית כלפי ה' או אדם	לא תרצח אם כסף תלווה את עמי... לא תהיה לו כנושה לא תרצח – לעומת – כבד את אביך... מצוות לולב / קול שופר / הדלקת נרות תרומות / מעשרות / עורלה / נטע רבעי / קורבנות תפילין לעומת צדקה	כיבוד הורים?	נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמן (אא"כ הן קשורות למצוות לא תעשה).
חוקי המזרח הקדום	3	קובצי חוקים קדמונים לתקופת המקרא. שמשו כ"אידיאל" המשפטי בלבד עבור השופטים שדנו בשיטת "המשפט המקובל". כלומר: לפי " תקדימים " ולא רק ע"פ חוקים. דוגמאות : חוקי נוזי/ח'מורבי/אשנונה/חיתים/כנעניים/ וכו' ההשוואה אליהם מסייעת בהבנת החוק המקראי.	הבדלים מהותיים בין חוקי המקרא לחוקי המזרח : (1) חוקי ה' דתיים ולא רק "סוציאליים-הומניים". (2) מטרת חוקי ה' שלמות רוחנית ולא רק חברתית. (3) המלך כפוף לחוקי ה', ולא מעליהם. (4) יש חוקים מחייבים אנוניברסלית (7 מצוות בני נוח)		במקרא הרוצח נהרג, ואילו בחוק חיתי הדין: תשלום 4 נפשות בגין הריגת בן חרין ו 2 נפשות עבור הריגת עבד. מסקנה : במקרא ערך חיי אדם יקר יותר!
חזרה (כפולה או משולשת)	3	הכפלה לצורך הדגשת המסר.	ירמיה ז' 16 : אל-תתפלל... ואל-תשא... ואל-תפגע-בי	מלכים א' י"א 2	
חידה	2	אמצעי ספרותי המאפיין את "ספרות החוכמה" (ע"ע).	יחזקאל י"ז 2 : חוד חידה ומשול משל. במדבר י"ב 8: פה אל פה ולא בחידות	שופטים י"ד 12 מלכים א', י' 1	משל.
חילוף מדברים	3	ריבוי דוברים, אשר דיבורם מבטא זוויות מבט שונות.		תהילים מזמור ב'	דובר. ריבוי כינויים
חלוקה לפרקים	1	החלוקה הנוצרית (מהמאה ה 13) הנפוצה ולכן המקובלת בעולם. לא תמיד נעשית ע"פ סיבה הגיונית – אלא שרירותית לאחר כ 30-40 פסוקים. (אך לדעת – ניתן למצוא ברוב המקרים מסר דתי!) חלוקת המסורה, אם מופיעה – תופיע בצד השני של הטקסט.	בראשית ב' 3 לפי הנוצרים = בראשית ב 1 לפי חלוקת המסורה, היות ובנצרות יום שבת מנותק משאר ימות השבוע, ביהדות הקודש והחול קשורים	שמות ד - אמצע פרק ג' של המסורה, באמצע הדיון עם משה, וזאת כדי להבליט קלונם של ישראל	
חלוקה לפרשיות	3	=חלוקה לקטעים . קטע המסתיים ברווח עד סוף השורה = פרשיה פתוחה. רווח של כמה אותיות = פרשיה סתומה. נהוג לסמן באות פ' ו ס' (גם בתנ"כים בהם אין רווחים בפועל).	נהוג לסמן סוף "סדר" / סוף פרשה מפרשיות השבוע שבחומש ב: פפפ וסוף ספר ב: חזק או ששש (כי יש 3 שורות רווח לספר הבא). פרשיה סגורה: XXX ס XXXX פתוחה: XXXX פ XXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXX	מסורה	
ט	1	בכתב ספר תורה = ט . באותיות דפוס רש"י = ט	בגימטרייה = 9		

	מצוות תפילין דיני עבד עברי ברית מילה	א1. פסח / סוכות / ניסן ראש חודשי השנה. ב1. מצוות שבת בספר שמות (וינח ביום השביעי) ג1. איסור הימנעות מלהלוות בסמוך לשמיטה א2. מצוות השבת בספר דברים (למען ינוח...) ב2. למען תזכור כי עבד / גר היית בארץ מצרים 3. איסור קעקע / כישוף / משכב זכר. 4. חוקי טומאה וטהרה וכשרות. 5. כיבוד אב ואם, שילוח הקן (למען יאריכו ימך...) וכו'	=הנימוק לקיום המצווה. 1. נימוק דתי א) זכר ליציאת מצרים ב) זכר לבריאת העולם ג) מבחן למידת האמונה והביטחון בה' א2. נימוק חברתי/הומאני = הגנה על החלש ב2. נימוק חברתי/מוסרי- היסטורי = לקח מהעבר שלך כעבד/גר. 3. להיבדל מהגויים 4. חוקה = ללא טעם – אלא רק מפני שה' ציווה 5. נימוק תועלתני = קבלת שכר	4	טעמי המצוות
	תפקידים: מוזיקלי, תחבירי, פרשני, פונטי.	$\text{X} \text{ X} \quad \text{X} \quad \text{X} \quad \text{X} \quad \text{X} \quad \text{X} \quad \text{X} \quad \text{X}$ $\text{I} \quad \text{H}$	סימני פיסוק וסימנים מוזיקליים. משמשים להטעמת המילה (מלעייל או מלרע). וכן, משמשים ככלי פרשני להבנת הפסוק. מצ"ב הסימנים המסמלים "פסיק", "חצי פסוק" ו"נקודה".	4	טעמי המקרא
		בגימטרייה = 10		1	בכתב ספר תורה = י . באותיות דפוס רש"י = י
	<u>מלכים א כ"א</u> כרם נבות היזרעאלי (צמדי דמויות). זכריה ח 6-13	בראשית 1א-3ב: סיפור הבריאה מורכב מ 7 קטעים. הסיפור פותח ומסיים במלים "ברא אלהים" בתוכו - כל קטע/פרשייה/יחידה = יום. פותח ב"ויאמר אלוקים" ומסתיים ב "ויהי ערב..." ויש רווח של פרשיה פתוחה.	=קטע. יחידת תוכן. טקסט בעל תוכן בנושא מסויים. <u>אמצעי זיהוי</u> לחלוקה ליחידות: (1) ע"פ חלוקת המסורה לפרשיות (ע"ע: חלוקה לפרשיות) (2) ע"פ המסגרת הספרותית (ע"ע). (3) לפי שינוי - מקום/זמן/דמות/מילה מנחה/ וכו'	3	יחידה ספרותית
	בגימטרייה = 20	ך - כ' סופית בתורה = ך . ברש"י = ך		1	בכתב ספר תורה = כ . באותיות דפוס רש"י = כ
		בחור כארז = בחור (חזק) כמו ארז. כפסע = במרחק של בערך פסיעה אחת כטוב לב המלך = כאשר לב המלך היה טוב עליו	לאות כ' שימושים אחדים: כ' הדמיון, הקירוב ("בערך"), בזמן	3	כ....
		במזמורי תהילים: כולל – מידע אודות סוג המזמור (האם מבוצע בתזמורת "____" או במקלה _____ ו/או בשניהם, או האם הוא מזמור חכמה "משכילי"), שם כלי נגינה, שם המחבר או האדם לכבודו חובר המזמור, אירוע היסטורי.	כינויים (ע"ע: ריבוי כינויים) כלל ופרט (ע"ע: סוגי קשרים) כפילות (ע"ע: חזרה כפולה ומשולת).	2	כותרת
	כפורת הארון	שלמה מציב 2 כרובים לצד הארון בקודש הקודשים.	מלאכים המשמשים מרכבה לאלים.	2	כרובים
	תכונה חיצונית		תכונה פנימית מנהיגותית – כושר שכנוע – יכולת לסחוף העם אחריו גם במצבים שלעם לא נעים לשמוע	7	כריזמה
	אנאלים (ספר השנים)	אלה תולדות.... X הוליד את Y, Y הוליד את Z	תיאור לפי סדר הזמנים	2	כרונולוגיה
		בגימטרייה = 30		1	בכתב ספר תורה = ל . באותיות דפוס רש"י = ל
	ויקרא י"ט: ואהבת לרעך כמוך	שב למקומו = של אל מקומו. לחם לאכול = לחם בשביל לאכול לעת ערב = כאשר ערב מזמור לדוד = מזמור עבור/לכבוד דוד (המלך)	לאות ל שימושים אחדים: ל' המגמה, מטרה, בזמן, את, לאחר..., בשביל/בעבור/לכבוד	3	ל....
	מצלול	בראשית ט: שופך דם האדם ירמיה ב: אחרי ההבל ויהבלו.	"משחק מילים" של מילים בעלות הברות דומות – הנשמעות דומה (גם אם אינן אותו שורש ולא אותה משמעות).	2	לשון נופל על לשון (אליטורציה)

מ	1	בכתב ספר תורה = ב'. באותיות דפוס רש"י = נ)	ס - מ' סופית בתורה = ס. ברש"י = ס	בגימטרייה = 40
מ....	3	לאות מ' שימושים שונים: מ = מתוך, מפני (בגלל), מקור (משם), יותר, ויתור (לשליחה)	מצרים = מתוך מצרים מאין יושב = בגלל שאין יושבים מכל אחיו = יותר מכל אחיו.	שמואל ב', א' 23
מו....	3	סיומת של שייכות לגוף שלישי רבים (בעברית עתיקה).	תביאמו = תביא אותם. תטעמו = תטע אותם.	שירת הים. תהילים.
מבנה דרמתי של עלילה	3	מבנה ספרותי המורכב מ: מצג פתיחה (אקספוזיציה), איזון, סיבוך/קונפליקט, שיא דרמטי/משבר, התרה, סיום.	סיפור גירוש הגר סיפור עליית אליהו השמימה	סדרת סיפורי יוסף
מבנה כיאסטי / צולב	3	כיאסמוס = בצורת X (=ברוסית "חיי")	בראשית ג: סדר החטאים-החקירה-ענישה.	איוב א 5-1 לעומת 22-17 תקבולת
מבנה (דגם ספרותי) של שלושה וארבעה	3	רשימה של 3 פריטים דומים ופריט רביעי יוצא דופן באשר הוא הפריט המכריע/הנכון/חמור ביותר	מלכים א י"ט 11-13: לא ברעש/אש/רוח... אלא דממה מלכים א ג' 10-11 לא בקשת עושר.... רק להבין משפט. נוסחאות הפתיחה לנבואות התוכחה בעמוס א-ב.	בראשית טו 9, 16. מלכים ב' ב' 6-1 ירמיה ז' 16
מבנה מחזורי / מעגלי / גלגל חוזר	3	שרשת / רצף אירועים שחוזרת על עצמה פעם אחר פעם. חוזר חלילה = חוזר ומתחולל שוב מההתחלה.	איוב א : עוד זה מדבר וזה בא, ... נותרתי אני לבדי להגיד לך. שופטים ג : ויעשו הרע (=חטא), ויחזק __ על ישראל (=עונש), ויזעקו אל ה' (=חזרה בתשובה), ויקם ה' להם מושיע, ותשקוט הארץ 40 שנה (=ישועה).	
מדרש שם	4	נימוק לשם שניתן לאדם/מקום. לרוב: משחק מילים (זה לא אותו שורש!!)	בראשית ד 1: השם קין, אינו משורש "קניין"!! אלא רק דומה בצליל!!	סיפור איטילוגי יעקב....
מוטיב (מרכז/חוזר)	2	מילה/ביטוי/רעיון (החשוב/החוזר על עצמו)	בראשית א' 5, 8 : ויהי ערב ויהי בוקר יום X	ופס' 4, 10, 12 מילה מנחה
מונרכיה	1	= אוטוקרטיה = משטר מלוכני הנתון בידי אדם יחיד (מלך) ועובר בירושה מאב לבנו.	שושלת בית דוד.	מלכים-א ג' 6 תיאוקרטיה
מטאפורה (השאלה)	3	"השאלה", השוואה בעלת מרכיבים רבים וללא כ' הדימיון.	והוצאתי אתכם בזרוע נטויה = בעצמה רבה.	שמות י"ט 4 דימוי
מטאפורה הפוכה (היפוך מטאפורה)	2	שימוש במטאפורה, באופן הפוך מהמקובל, לשם הדגשת המסר.	ירמיה י"ב 3: דימוי הרשעים לעץ במקום לקש.	
מידה כנגד מידה	4	שיטת גמול – יש דמיון בין תיאור הגמול לתיאור המעשה המתוגמל. ניתן להעזר במילה המנחה.	בראשית ט 6: שופך דם האדם, באדם דמו ישפך.	שמואל א' ט"ו 33. גמול בראשית ג'.
מילה / שורש מנחה	4	מילה/שורש החוזר/ת על עצמו/ה או מספר חריג של פעמים או במספר סימלי של פעמים בקטע, או: בשתי משמעויות לפחות, מהווה רמז למסר המרכזי בקטע ו/או מוסיפה משמעות נוספת.	השורש א.כ.ל. בחטא אדם הראשון (מידה כנגד מידה) השורש ע.ש.ה. בתיאור חטאי ירבעם במלכים א י"ב (הוא אחראי אישית על החטאים).	שופך דם האדם באדם דמו ישפך.
מילת מפתח	2	מילה המקשרת בין 2 טקסטים ומוסיפה משמעות לקטע, או מעידה כי הקטעים שייכים למקור אחד (ע"ע תורת התעודות)	"לך לך" מופיע גם בבראשית י"ב וגם בפרק כ"ב.. ועוד בעניין פרק כ"ב – המילה בן לאורך פס' 13-2.	מלכים א ג 1, 11 לעומת שמות מ' 35-34 שופטים ו' 2 (מנהרה), ויקרא יט 20 (ביקורת)
מילה יחידאית	1	מילה המופיעה פעם אחת בתנ"ך – לכן קשה להבין את פירושה	במדבר ל"ב 14: " תרבנות אנשים חטאים".	
מיתוס (שבירה/שריד) / מיתולוגיה (דמיתולוגיזציה)	3	שריד = קבלה ואימוץ של מיתוס (ראשי ליוויתנים שיברת). שבירה = דחיית מיתוס ללא עימות, אלא ע"י אזכור קצר של החלופה בה התנ"ך מאמין (ויברא ה' את.. התנינים).	שמש, ים, תהום, תנין – בראשית פרק א. נחש – בראשית ג. והים – בראשית ו' (בני האלוהים ובנות האדם), תהילים ב' 7: "ה' אמר אלי: בני אתה, אני היום ילדתיך". ליוויתן – תהילים ק"ד 26.	<u>אנומה אליש</u> , עלילות גלגמש
ממלכת שומרון וכינויה	3	הממלכה שהתפלגה ממלכת יהודה כעונש על חטאי שלמה (ובשל טעותו הפוליטית של בנו רחבעם ששעה לעצת הילדים)	הממלכה הצפונית (ע"ש מיקומה יחסית ליהודה) / ממלכת ישראל (שם כולל, ל 10 השבטים) / אפרים (ע"ש השבט המולך) / בית יוסף (ע"ש האב של אפרים).	
(בעלי ה-) מסורה	2	הוראות קריאה וכתובה שנמסרו מדור לדור ע"י המסרנים". לרבות, תיקוני סופרים, קריא וכתוב, חלוקה לפרשיות, טעמי המקרא.	המסרנים / הסופרים חיו בתקופה בין תקופת אחרוני הנביאים (עזרא ונחמיה) לתקופת התנאים (משנה).	
מספר כל-יודע	3	המספר המקראי יודע את כל המניעים והנתונים של הסיפור.	ויאמר בליבו	מלכים א' א' לא ידעה עורך המקראי
מספר טיפולוגי / נוסחאי / סימבולי	3	מספר בעל משמעות סמלית (כמות שלמה) ולא דוקא תיאור כמותי. המספרים: 3, 5, 7, 10, 12, 13, 60, 70 וכפולותיהם.	"ויהי ביום השלישי " (מופיע רבות בתנ"ך – שלושה ימים אברהם הולך למוריה / שאול מחפש אתונות / וכו')	איוב א 5-1 מלכים א י"ב 5, 12

מסגרת ספרותית (אינקלוזיו)	3	=גבולות הקטע, הנקבעים ע"פ נוסחת פתיחה וסיום זהות.	זכריה ח' 9-13 / בראשית כ"ה 20-26	תהילים ח'	"דלת" ו"סוגר"
מעשה אבות סימן לבנים	3	תופעה שחורת על עצמה אצל הבן	יעקב ויצחק כאברהם יורדים לשבור אוכל מפני הרעב		
מעשה סימלי	3	ביצוע פעולה / הצגת חפץ במטרה למשוך תשומת לב קהל המאזינים, על מנת להעביר להם מסר ולעוררם לחשיבה.	בירמיה כ"ח הנביא מתהלך עם מוטות (עול) עץ =סמל לקושי השיעבוד בבל כעונש על חטאי העם.	מלכים ב' ב' 12 ו 13	
מקרא מסורס	2	פסוק "חותך", שחסר בו פריט מידע אותו הקורא צריך להשלים, או לערוך את הפסוק בסדר שונה, כך שיתקבל משמעות מובנת.	בראשית ד : ויאמר קין להבל אחיו... חסר : "נלכה השדה".		סיפור אליפטי
מקצה עד לקצה (מרזם)	2	אמצעי ספרותי להמחשה שהדבר כולל את כל מה שכלול באמצע.	בראשית א 1 : ברא את השמים ואת הארץ. בראשית יד 23 : אַם-מְחוּט וְעַד שְׁרוּךְ-נֶעַל (קצה "מעגלי")	מל"ב י"ז 9, מל"א ה 5, מל"א ג 29	קשר של ניגוד
מקורות חיצוניים		ע"ע: חוקי המזרח הקדום.			
משל / אלגוריה (סיפור אלגורי)	3	"השאלה מתחום לתחום" = קבוצת דימויים /או מטפורות. סיבת השימוש: משיכת מלוא תשומת לב המאזינים למסר עקיף.	יחזקאל ל"ז : חזון העצמות היבשות (=העם בגלות) יחזקאל י"ז : משל הנשר הגדול (=מלך בבל).	יחזקאל י"ח 2	חידה. דימוי. מטאפורה.
משפט	2	פירוש: 1. חוק/צווי. 2. פסק דין. 3. מנהג. 4. זכות חוקית.	שם שם לו חוק ומשפט ושם		
מצלול	1	מספר מילים בעלות צליל משותף	מלכים א יט 11 עֹבֵר וְרוּחַ מְפַלֵּק הַלֵּים וּמְשַׁבֵּר	יחזקאל לו 7 b	לשון נופל על לשון
מתנות עניים	3	פאה=קצה=אסור לקצור עד סוף השדה. לקט=אסור לאסוף מהרצפה שבולים שנפלו בזמן הקציר. שכחה=אסור לחזור לאסוף אלומה/עומר שנשכחה/ בשדה.	עוללות="תינוקות"=אסור לקטוף ענבים שטרם גדלו. פרט=אסור לקטוף ענבים בודדות, שאינן באשכול. מעער עני=כל שלוש שנים נותנים מעער לעני.	ויקרא יט רות ב	נימוק חברתי: הגנה על החלש
נ	1	בכתב ספר תורה = ך . באותיות דפוס רש"י = ן	ן - נ' סופית בתורה = ך . ברש"י = ן		בגימטריה = 50
נאום היסטורי	2	אחד מהסגנונות הספרותיים של הסיפור המקראי			שירה, נבואה
נבואה	2	מלים נרדפות: מחזה, מראָה, מראָה, רוח ה', חלום וחידה.	מלכים א ג' 5: נראה אליו בחלום . ירמיה א: 11-13	במדבר י"ב 8	התגלות ה'!
נבואה אסקטולוגית (אחרית הימים)	3	נבואה אודות ימות המשיח – אופיינית בעיקר לתחילת בית שני. ברם, האמונה באחרית הימים ראשיתה כבר בימי האבות/מצרים	יש המפרשים את חזון העצמות היבשות ביחזקאל ל"ז כנבואה לעתיד לבוא (והוצאתי אתכם מקברותיכם עמי)	בראשית מ"ט 1 מלאכי ג, 23	יום ה' הגדול והנורא, יום הדין (העולמי)
נבואת כתב / נבואה קלאסית	2	=נבואות של נביאים המעורבים פוליטית וחברתית, שנכתבו ונשתמרו כספרים (ירמיה/יחזקאל/וכו). ≠ נביא עממי (כנתן הנביא, אחיה השילוני ואחרים) שנבואותיהם לא אוגדו לספר, היות ולא הייתה להם משמעות לדורות הבאים, אלא כמגידי עתידות מקומיים (שמואל-א ט 6-9, מל"א יד 3).			נביאים ראשונים / אחרונים
נבואת פורענות/תוכחה/נחמה	3	נבואת פורענות / זעם = התראה מפני עונש. תוכחה = הטפה נגד חטאים. נחמה/שלום = עידוד כי בעתיד שוב יהיה טוב.	ירמיה א' 10		
נביא אמת / "נביא" שקר	3	המבחינים לנביא אמת מופיעים בספר דברים י"ג 6-2 ודברים י"ח 22-20 ובשינויים מסויימים (שאינו צורך בהתקיימות נבואת פורענות) בירמיה ירמיה כ"ח 7-9 = קריטריונים לנבואת אמת נבואה מנטית = "מעונן ומכשף" – אנשי מדע שיודעים לחזות תופעות טבע ועושים שימוש אלילי בכך (ולכן נאסרו).	= חוק הנביא / דין מסית ומדיח . נביא שקר – דינו מוות !		חוזה, רואה, בני נביאים, חולם חלום.
נוסחת פתיחה/סיום	3	= אינקלוזיו . (דלת וסוגר) ע"ע: יחידה ספרותית.	ויקרא י"ט: נוסחת סיום – אנכי ה'		
ניסיון	2	הזדמנות להוכיח מדרגה עילאית, מעל הדרגה של קיום תורה ומצוות. כשלו בניסיון אינו גורר עונש.	אברהם אבינו התנסה ב 10 ניסיונות.	איוב	גמול
נישואים דיפלומטיים	2	נישואים ממניע פוליטי – לשם השגת שלום עם מדינות שכנות	מלכים א' י"א 1: שלמה נושא נשים נוכריות רבות	מלכים א י"א 17, 19	ברית
נער	3	פירוש א : אדם צעיר. פירוש ב : אדם חסר ניסיון.	מל"א ג 7 לא אדע לצאת ולבוא / שמות כ 6 משה בתיבה	ירמיה א 6, מל"ב י"ט 6	זקן
נקודת תצפית (נקודת ראות)	2	עמדת המספר מובאת ע"י שהסיפור מסופר דרך עיניו של דמות שתומכת בעמדה של המספר. פעמים מתעוררת השאלה היכן מצוי המספר? בתוך הסיפור או מחוץ לסיפור?	בראשית כה 29-32 : המספר מתאר את עשיו כלא ראוּי לבכורה. מתאר את השפה שלו כדלה ובהמית.		הדגשת העורך כי: נח איש צדיק תמים היה בדורותיו .
ס	1	בכתב ספר תורה = ס . באותיות דפוס רש"י = ס	בגימטריה = 60		

		1. יאמר אלוקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו 2. ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה 3. ואכביד את לב פרעה 4. ע"ע: סוגי קשרים – קשר של ניגוד. 5. פתרונות: "אין מוקדם ומאוחר...." / "פלאש-בק".	1. לשוני = כמתחיל ביחיד ו/או עבר וממשיך ברבים ו/או עתיד 2. תחבירי = מבנה ו/או סדר המשפט אינו ברור או חסר (מסורס) 3. תיאולוגי / רעיוני = סתירה של השקפה דתית מקראית 4. סתירה = שני כתובים המכחשים זה את זה 5. כרונולוגי = תיאור החורג מסדר השתלשלות במציאות	4	סוגי קשיים
		1. מלכים א יא 1: נשים נוכריות רבות 2. מלכים א ג' 11 ו- 16 (משפט שלמה) 3. ירמיה ז 22 ושמות __ (צונו או לא להקריב קורבנות) 4. שמואל ב' יב (משל כבשת הרש) 5. יען... לכן... עתה... ו' התוצאה 6. לא תגנוב.. לא תכחש.. לא תשקר (עברה גוררת עברה) 7. מלכים א י"א 39: אך לא כל הימים 8. מלכים א' ח' 10 ~ שמות מ' 34	1. כלל ופרטיו 2. נבואה / הבטחה והתגשמותה 3. ניגוד (=כתובים המכחשים זה את זה = סתירה לכאורה) 4. משל ונמשל 5. סיבה אן תנאי ותוצאה / החטא ועונשו / מידה כנגד מידה (עוד יתכן בקטגוריה זו: חוק ויישומו). 6. קשר של גרירה (דבר גורר דבר). 7. מיעוט (יציאה מהכלל) 8. דמיון (לשוני) (במטרה לעורר מחשבה לבצע השוואה)	4	סוגי קשרים
	היסטוריוסופיה	הסיבות לפילוג המלוכה / הסיבות לגלות שומרון	ההיסטוריוגרף מתאר 2 סיבות להתרחשות: דתית וריאלית.	4	סיבתיות כפולה
	סיום ספר תרי עשר	בע"פ – חזרה על הפסוק לפני אחרון בקהלת/איכה בכתב – סיום תיאור תקופת המלוכה במלכים ודבה"י.	הוספת קטע/פסוק בכתב או בע"פ על מנת לא לסיים באופן קודר	1	סיום אופטימי
		א בשנת שתים עשרה, לאחזי מלך יהודה: מלך הושע בן-אלה בשמרון, על-ישראל-תשע שנים	תיאום זמנים. ציון נקודת זמן יחסית לנקודת זמן מקבילה.	2	סינכרוניזציה
	מלכים ב י"ז: השומרונים	"עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים" (אליהו לעם בהר הכרמל).	תפיסה דתית המשלבת וממזגת גם את המצוות של האל המקומי / האל של העם שכבש אותך, ולא רק על האל עליו התחנכת.	3	סינקטיזם דתי (מיזוג אמונות)
	מדרש שם מעמד האישה בראשית ב:	בראשית א: מדוע השבוע בן 7 ימים? בראשית ג: מדוע בני"א מתלבשים?	סיפור המתאר את הסיבה להתרחשות תופעה שסיבתה לא נודעה.	3	סיפור איטולוגי
	מקרא מסורס		ע"ע: השלמת פערים		סיפור אליפטי
	מסגרת ספרותית	איוב א-ב, מ"ז : מסגרת לדיוני איוב ורעיו בנוגע לדיון בנושא צדיק ורע לו.	סיפור בתוך סיפור	3	סיפור מסגרת
	עלילה, אפיון ישיר	אם יש חריגה הדבר נועד לשם קידום העלילה. למשל: תיאור מראה חיצוני של שאול/יעקב/אבשלום "מה עניין שמיטה אצל הר סיני?"	סיפור תמציתי קצר פשוט ובלתי מרוכב. דמות ראשית אחת. אין תיאורים חזוניים. אין תיאורי נוף – שסיחו את דעת הקורא. פרשיות צמודות בגלל שקיים "קשר" בניהם (ע"ע: סוגי קשרים).	3	סיפור מקראי (מאפייניו)
		יש טוענים שספר הברית הוא ספר דברים אותו מצא ושכתב יאשיהו המלך. הגישה המסורתית דוחה רעיון זה ואומרת: אם שכתב, מדוע לא אזכר את ירושלים אפילו לא פעם אחת בספר?	כינוי לספר שמות – בו מתואר מתן תורה, הברית בין ה' לעם ישראל. יש מכנים כך את ספר דברים , באשר מתואר בו חידוש הברית בכניסה לארץ ישראל.	3	ספר הברית
	ג'ניסיס		ספר בראשית – היות ומתואר בו סיפורי האבות	1	ספר הישר
	דויטרונמיסטי		ספר דברים – היות ובין השאר חוזר על האמור בספרי שמות ויקרא ובמדבר.	3	ספר משנה תורה
	לויטקוס.		ספר ויקרא – היות ועוסק בדיני קורבנות תרומות ומעשרות ועבודת המשכן.	2	ספר תורת כוהנים
		יחזקאל עושה שימוש בניסוחים מתוך ספר ויקרא, היות והוא עצמו בן למשפחת כהנים.	חלק מתוך ספר ויקרא (פרקים יט-כג) העוסקים בעם ולא רק בכוהנים, במטרה שיהיה בעל ציביון קדוש.	2	ספר הקדושה
	כ"ד ספרים. תרי עשר.	" ספרות החוכמה " יש להם מערכת " טעמי מקרא " השונה מיתר ספרי המקרא.	= ראשי תיבות: איוב, משלי, תהילים. שייכים לז'אנר (סוגה) של (1) בעל השקפת ספר דברים (=דויטרונמיסטי). (2) דוגל בגמול דורות. (3) פרו יהודאי – אך פחות מספר דברי הימים.	2	ספרי אמ"ת
		מלכים א י"א 11-1 : מדגיש שהפר את עקרונות ספר דברים (במות/נשים), אך גם מציין שהם רק לעת זקנתו, והעונש יהיה בימי בנו רחבעם!	(1) דויטרונמיסטי. (2) דוגל בגמול אישי בלבד! (3) פרו – יהודאי קיצוני יותר מאשר ספר מלכים.	3	ספר מלכים (מאפייניו)
	מל"ב כ"ג / דה"י	דה"י משמיט דברים בגנות ממלכת יהודה ומפרט דברים בשבחם (וההיפך, בנוגע לממלכת שומרון).		4	ספר דברי הימים (מאפייניו)
	קאנון		ספרים שלא התקדשו ונכנסו לתנ"ך. למשל: בן סירא	1	ספרים חיצוניים

		הקדשת נביא אמת, קריעת מלוכה, אירוסין, צוואה, רעב, עקרות, העברת תפקיד, הכנסת אורחים, עמידה בניסיון, וכו'	3	סצנות דפוס
		בגימטרייה = 70	1	ע
		מלכים א ג' 3: רק הבמות לא סרו - הערה וביקורת ברוח ספר דברים.	3	עורך (המקראי)
נקודת תצפית (תחיבה!)	מלכים א י"ב 33 (בדה מליבו)	ירמיה בוכה על החורבן עוד טרם ארע	2	עֶבֶר נבואי
				עברית מקראית
		תביאמו ותטעמו בהר נחלתך.	2	עברית עתיקה
		יודגש: העקרון פועל גם הפוך! אדם שהיה צדיק ולבסוף חוטא - ה' מתייחס למעשה האחרון - ומענישו! ע"ע: יחזקאל י"ח 21 עד הסוף.	3	עקרון התשובה
גמול אישי!!!	מלכים א כא 29	מל"א כא 7: אֵתָהּ עֵתָהּ תַעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל-יִשְׂרָאֵל ???		עתה
קשר של סיבה ותוצאה	מלכים-א א 12			
		ס - מ' סופית בתורה = ס . ברש"י = ס	1	פ
		בראשית ט"ז 1: לאברהם שתי נשים. שמות א' 1-5: ליעקב 4 נשים. תהילים ח' 2, 10: ה' אדוננו מה אדיר שמך	2	פוליגמיה / מונוגמיה (דפוס נישואין)
פטריאכלי	שמואל א' 8-1		3	פזמון חוזר
מוטיב חוזר. מוטו.			2	פילגש
פטריאכלי. שפחה. אמה	הגר	אישה שחיה בקביעות(!) עם גבר ולהם חיי משפחה מלאים (וטהורים!) אך ללא "כתובה" - כלומר: אינה שוות זכויות כמו אישה "נישואה".	2	פרוזה / סיפורת
		סיפור הכתוב בשפת חול / שפת יום-יום, להבדיל משירה המנוסחת באופן "גבוה" יותר.	2	פרשנות מודרנית
		ע"ע: ביקורת המקרא		פרשנות מסורתית
		ע"ע: גישה מסורתית		פרשנות פנים מקראית
קונקורדנציה. תקבולות.		מה אנוש כי בן אדם כי... אנוש = אדם - ע"פ התקבולת הנרדפת.	2	פרשנות חוץ מקראית
ביקורת / חקר המקרא		למה אמר אברהם על שרה שהיא אחותו (חוק נוזי).	2	פרשת השבוע / סדרים
		פרשה מחוברת = קריאת 2 פרשות צמודות באותה שבת. ויקהל-פקודי, מטות-מסעי, נצבים-וילך.	1	פרו יהודאי (השקפה)
		לכן, יהיו השמטות או שינויים של דברים בגנות ממלכת יהודה והרחבת דברים בשיבחה, (וכן להיפך בנוגע לממלכת ישראל).	4	פשט ודרש
		עין תחת עין - פשט: איבר במקום איבר. דרש: פיצוי כספי (עבור צער, בושת, שבת וריפוי).	3	
		בגימטרייה = 90	1	צ
		צ - צ' סופית בתורה = צ . ברש"י = צ	3	צומות
תענית אסתר = זכר לתפילה להסרת מחשבת המן הרשע	חודשי השנה	הצום העשירי = עשרה בטבת = תחילת המצור הצום הרביעי = 17 בתמוז = הובקעה חומת העיר הצום החמישי = ט' באב = חורבן בית המקדש הצום השביעי = ג' בתשרי = צום גדליה	3	צידיק הדין (תיאודיציה)
איכה א' 8		איכה א 5: היו צריך לראש - על רוב פשעיה.	3	

			1	ציטוט (מובאה)	=סימוכין. דובר מצטט על מנת לערר קונוטציה / לבצע אנלוגיה / להביא סימוכין ולחזק את דבריו. יש לבדוק האם הציטוט אכן מדויק, או שבכוונה הוכנסו בו שינויים המשקפים את דעת הדובר!!!	1-2 בראשית פרק ג' מלכים א יב 9	≠ שיבוץ !
			1	ק	בכתב ספר תורה = ק. באותיות דפוס רש"י = ק	בגימטרייה = 100	
			2	קאנון / קאנוניזציה	תהליך בו אוסף של (24) יצירות הוכנסו (וקודשו) לתוך ספר אחד (התנ"ך במאה ה 2 לפנה"ס). ישנם ספרים שעוררו מחלוקת: למשל - קהלת	כל השאר = ספרים חיצוניים	
			2	קונפליקט / קונפליקט פנימי	מאבק. סכסוך בין 2 צדדים על משאב נדיר. קונפליקט פנימי = סתירה פנימית בין רגשות/רצונות.	ירמיה כ 9	
			1	קונקורדנציה	ספר המכיל את כל המילים בתנ"ך. מסודר לפי סדר הא-ב, כלי פרשני פנים מקראי. לכל מילה יש מראה מקום בתנ"ך.	כמה פעמים מופיעה המילה "משה"? מה זה "סיר"?	אלו משמעויות למילה "אלוהים"?
			3	קורבן / סוגי קורבנות	קורבן = מתנה לה' /או לכהן – מהחי /או מהצומח עולה = אישה = קורבן הנשרף כליל על גבי המזבח. זבח = שלמים = קורבן הנותר ממנו לכהן ולבעלים מנחה = קורבן מהצומח. חטאת / אשם = קורבן לכפר על מעשים רעים. תמיד = קורבן המוקרב מידי בוקר בבית המקדש חג = חגיגה = קורבן מוסף = קורבן בחגים ומועדים. נדבה = קורבן שמובא ללא שיש חובה להביאו.	אלקנה זובח מידי שנה במשכן שילה ומחלק לבני משפחתו בשר מבשר הזבח.	פולחן.
			3	קל וחומר (על אחת כמה וכמה)	אחת מתוך 13 מידות (דרכים) שהתורה נדרשת בה = כלי פרשני. אם מתואר מקרה "קל" ודאי שבמקרה "חמור" יותר יחול הדין שנקבע במקרה הקל.	יודגש: בלימוד באמצעות קל וחומר, למקרה ה"חמור" יהיה אותו דין בדיוק כמו למקרה ה"קל" גם אם חמור פי 2 או פי 3.	שמואל א י"ב 21
			3	קרי וכתב	קרי = האופן שיש לקרוא את הכתוב (מצויין בשולי הכתוב כדי לא לפגוע בקדושת הטקסט). כתב = הטקסט המקראי כפי שהוא – ללא שינוי (אך מודפס ללא ניקוד או יש רווח כי חסר מילה). סיבת התיקון = שיבוש בהעתקה / תיקון ללשון נקייה / וכו'	לשון נקייה: מלכים ב' יז 27 (חוריהם=צואתם) שיבוש בהעתקה: מלכים ב' _ הוא והיא	דיטוגרפיה. תיקון סופרים.
			1	ר	בכתב ספר תורה = ר. באותיות דפוס רש"י = ל	בגימטרייה = 200	
			1	ראשי תיבות (נוטריקון)	טכניקת קיצור לצמדי מילים שימושיים.	ה' = השם. רש"י = רבי שלמה יצחקי. מל"א=מלכים א' דה"י=דברי הימים.	גימטרייה
			3	רגלים	חגים בהם יש חובה לעלות (ברגל) לירושלים / למקדש / למשכן	פסח, שבועות, סוכות (להבדיל מרה"ש / יו"כ).	
			3	ריבוי כינויים / מונולוג פנימי	חילופי כינויים שונים לאותה דמות משקפים עמדות שונות כלפי אותה דמות.	בראשית כא 9-20 : ישמעאל הוא נער? בן של אמה (משרתת)?	שמואל א פרק י"ז: גולית הפלישתי – איש הביניים.
			4	ריבוי פעלים	אמצעי ספרותי להבעת זריזות / מהירות / חריצות / שטחיות	מלכים א א' 50 b: וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ, וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ	בראשית כה 34
			4	ריכוז פולחן / רפורמה דתית	הרפורמה (השינוי) שהנהיג יאשיהו מלך יהודה בעקבות מציאת "ספר הברית" (הדומה במאפייניו לספר דברים), ואחד מעקרונותיו הוא כי הפולחן יעשה רק במקום אחד ולא בכל מקום		דוטרונמיסטי
			2	רמוז מטרס	מוטיב המצוי בצורה סמויה ונועד לכוון את מחשבות הקורא.	אמנון אומר לנערים לצאת מהחדר ולהשאיר אותו ואת תמר לבדם!...	אשת פוטיפר ויוסף לבד בבית... ≠ מוטו !
			1	ש	בכתב ספר תורה = ש. באותיות דפוס רש"י = ש	בגימטרייה = 300	
			3	שאלה רטורית	אמצעי סגנוני בו הדובר מנסה למשוך תשומת לב ע"י שאלת שאלה שעונה עליה בעצמו ולא מצפה לתשובה מהשומע, אלא לתשומת ליבו.	יחזקאל יז 10 (במשל הנשר הגדול): התצלח ??	
			3	שארית הפליטה	כינוי לאלו ששרדו את הגלות/חורבן. - יש לשים לב איזו גלות!!	גלות שומרון- 722 / גלות החרש והמסגר- 597 / גלות בבל- 586	

שופט	2	בכניסה לארץ המנהיגים כונו "שופטים". הם היו מנהיגים בעלי כריזמה ורוח ה' (לא נבואה ממש) והנהיגו בדר"כ שבטים מסויימים ולא את כלל העם.	כל ספר שופטים.	מלך. נביא.
שיבוץ	1	שילוב של מוטיב מטקסט אחר, לשם יצירת אנלוגיה/קונוטציה.	מל"א ג 9: כי מי יוכל לשפוט את-עמך הַכָּבֵד, "כבוד" לקוח משמות יח 18	~ מילת מפתח
שיבוש מעתיקים		ע"ע: קרי וכתוב, וכן: אות (סוגים)		
שיכול אותיות	1	החלפת סדר האותיות בתוך מילה.	שמואל א' טו 9 : המשנים = השמנים.	
שירה (מאפיינים ואמצעים)	3	להבדיל מ"פרוזה", שירה עשירה במגוון אמצעים ספרותיים וסגנוניים. למשל : בדימוי, מטאפורות, דימויים, עברית עתיקה, חילוף מדברים, לשון נופל על לשון, מצלול, הפלגה פיוטית (ע"ע). חריזה = סיומות מילים בעלי צליל דומה (חלון – בלון) חרוז = פסוק הכולל את כל ה"צלעות" (כל חלקי ה"תקבולת").	כותרת = שם היצירה. כוללת את שם המחבר או את האדם לכבודו חוברה ("מזמור לדוד"), אמצעי הנגינה (גיתית/שמיינית), אופן הביצוע (למנצח/בנגינות). אוצר מילים – שימוש במילים "יחידאיות", "מילים של שבת" ו"מליצות". מקצב (ריתמוס) = קצב קריאה המושג ע"י "נקישות" (כמות ומיקום ה"הטעמות" של המילים (מלעייל/מלרע)). שיח הדי"ן / "שרשור" – חזרה על מילה שנאמרה ע"י בן השיח.	ז'אנרים (סוגים) : שירת חול / קודש / קינה / המנון סוגי מזמורי תהילים : מזמור טבע / מלך / ירושלים / חכמה / ניצחון / תחינה.
שם (קביעתו או החלפתו)	3	שמו של אדם נקבע/מוחלף בידי גורם אלו צריך לסור למרותו	אברם-אברהם, יעקב-ישראל. יהואחז-שלום וכו'	בראשית ג' 20
שם תיאופורי	1	שם המורכב משמו של ה': ידידיה, יהושע, ירמיהו, אליהו, ישראל, שמואל, צורישדי, וכו' וכו'		
שמות ה'	1	שמות ה' = הופעותיו (כיצד מתגלה בעיני האדם) ה' צבאות = אל מלחמה. י.ה.ו.ה = שמו הפרטי של בורא ומהווה העולם – אסור בהגייה! אלוהים = שליט ומנהיג.	הופעות / שמות נוספים: קדוש ישראל, רחום, חנון, פחד יצחק, אלוקי אברהם, וכו'. המקום ירחם עליהם=ה' ירחם עליהם. ה' מקום העולם. דברי ריבות בשערך, ונגשו אל שער העיר	בימנו כינוי נוסף: הקב"ה (הקדוש ברוך הוא).
שער	3	= בית משפט. ממוקם בכניסה לעיר לכן מכונה "שער" העיר.		
ת	1	בכתב ספר תורה = ת. באותיות דפוס רש"י = ת	בגימטרייה = 400	
תאריכים	4	לבגרות חובה לדעת על פה תאריכים לועזיים לאירועים הבאים: 1. פילוג המלוכה = 928 2. תגלת פלאסר כובש את עבר הירדן המזרחית = 733 3. גלות שומרון – גלות 10 השבטים = 722 4. מסע סנחריב – חורבן 46 ערי יהודה = 701 5. הרפורמה הדתית של יאשיהו = 622	6. מות יאשיהו בקרב מגידו - 609 7. גלות יהויכין (החרש והמסגר) = 597 8. חורבן בית ראשון, גלות בבל, רצח גדליה = 586 9. הצהרת כורש = 538 (48 שנה מהחורבן) 10. בית שני נבנה = 516 (בדיוק 70 שנה מהחורבן).	מזמור קלז = 586- מזמור קכב = 538- חזון העצמות = 586- ירמיה כ"ט = 597- ירמיה מ"ב-מ"ג = 586-
תורת המקורות / התעודות	4	לאור הסתירות (לכאורה), חזרות והכפלות של סיפורים שלמים או של פרטים מסויימים לדעת גישת תורת התעודות: ספרי התורה נוצרו בתהליך מסובך, תוך הרכבת קטעים, הלקוחים מתוך תעודות/מקורות שונים, ועריכתם על ידי עורכים שונים, מתקופות שונות בעלי השקפות שונות. התעודות השונות אופיינו ע"י שמות אלוקים שונים המופיעים בהן (ה', אלוקים, ה'-אלוקים), וע"י חילופי לשון וסגנון אלו יש ארבע תעודות ראשיות : היהוויסטית - J, האלוהיסטית - E (שתיהן קדומות, ונערכו בערך במאה העשירית לפני הספירה), הדויטרנומיסטית – (בעיקר דברים) - D, וספר תורת כוהנים (ויקרא) - P.	תחיבת סיפור פגישת אברהם ומלכי צדק בסיפור מלחמת 4 המלכים בבראשית י"ד.	השווה שמות ה' בפרק א' לעומת פרק ב' בספר בראשית.
תחיבה (אינטרפולציה)	1	הוספת קטע ע"י העורך המקראי בשלב מאוחר יותר של התגבשות הטקסט.		
תיקון סופרים	4	ב 18 מקומות בתי"ך התערבו המסרנים ושינו את הטקסט למרות קדושתו, וזאת כדי לא לפגוע בכבוד ה'.	פגיעה בכבוד ה' : מלכים א' י"ב 16 "לאוהליך ישראל". וכן בבראשית יח 22: וְאַבְרָהָם עוֹדְנוּ עִמָּד לְפָנָי ה'.	קריא וכתוב. קאנון.
תקבולות	3	=מבנה ספרותי של פסי או של סדרת פסוקים=ממאפייני השירה! תקבולת כיאסטית /צולבת (סדר בצורת X) תקבולת חסרה (חסרה מילה באיבר המקביל) תקבולת נרדפת (מילים נרדפות) תקבולת ניגודית (תוכנים מנוגדים ב2 האיברים) תקבולת משלימה (הוספת מידע). תקבולת הדרגתית עולה/יורדת . תקבולת כיאסטית , חסרה, נרדפת, ניגודית.	דני הלך לים בשעה 3 _____ למדבר פסע בשעה 5 . (= צולבת, נרדפת, חסרה, ניגודית, הדרגתית).	פרשנות פנים מקראית. מבנה ספרותי. שירה מקראית.

תרבות חקלאות ומרעה	2	צורת חיים בעלת מאפיינים פיזיים וערכיים הנובעת ממרכזיות החקלאות בחייהם.	העבודה היא פיזית וקשה לכן היא נחלת הגברים. התוצאה - מעמדם התחזק "בעל המאה בעל הדעה".	כיצד מכונת כביסה מסייעת למעמד האישה מודרני.	מהפכה תעשייתית / מודרני.
תרבות פטריאכלית	2	דפוס סמכות וכלכלי אשר מעניק לגבר סמכות גבוהה ופעמים בלעדית. (נבע מאופי תרבות הציד ולקט ואח"כ חקלאות ומרעה).	במדבר כ"ז 4 : בנות צלפחד קובלות ששם אביהם יכחד רק בגלל שלא היו לו בנים – מי שירש את נחלתו.	אסתר א 9-20 שמואל א 1-2	חוק הירושה, עדויות, מצוות שהזמן גרמן.
תרגומים	2	תרגום אונקלוס – תרגום התורה לארמית (שפת גולי בבל) ע"פ רוב תרגום מילולי, חוץ מפעמים בהם התרגום עלול לפגוע בכבוד ה'. תרגום השבעים – חובר במצרים ע"י 72 חכמים, שע"פ האגדה כולם תוך 70 כתבו אותו תרגום! הוולגטה – תרגום רומי שסטה מתרגום השבעים, אך למרות הביקורת מצד הכנסייה, אומץ והתקדש על ידה.	מנהג " שנים מקרא ואחד תרגום" המקובל עד היום ובייחוד בקרב יוצאי תימן, הוא : לקרוא פס' מהתורה, מתרגום אונקלוס, ושוב את הפס' מהתורה. ב- הַכְּסָאפְּלָה (ב"כפול שש") ניתן למצוא ב 6 טורים 6 תרגומים שונים במקביל.	פרשנות מודרנית	

מונחים לפי פרקי הלימוד:

מל"א א:

אקספוזיציה (1-4)
אירוניה (כלפי דוד וכלפי אדוניה)
דמות משנית (אבישג מאירה באור שלילי /או חיובי).
המספר המקראי הינו "מספר – כל יודע"
אפיון ישיר / תכונה חיצונית
אנלוגיה (וגם הוא טוב תואר מאוד)
סוגי קשרים: קשר של ניגוד / ו' הניגוד (ואת נתן הנביא.. לא קרא).
מניפולציה (הפעלה)
פלאש-בק / הבטה לאחור (נשבעת לאמתך).
השוואה: (תוספות ושינויים בדברי בת שבע – וסיבתם)
מילה מנחה (משמעויות שונות: לא ידעת).
מילה מנחה (מספר חריג: 66 פעמים שורש מ.ל.ך).
סגנון אליפטי (ויען המלך – קראו לי לבת שבע).
קשר של הבטחה וקיומה (בין 30-29 לבין 40-39).
חזרה משולשת / הדרגתיות (וגם וגם וגם בפס' 48-46).
ריבוי פעלים (וירא, ויקם וילך ויחזק בקרנות המזבח).
סוגי קשרים: הבטחה מותנית (אם יהיה בן חיל...).

מל"א ג:

נישואין דיפלומטיים / נישואים פוליטיים (בת פרעה).
ביקורת ברוח ספר דברים (רק העם מזבחים בבמות).
סוגי נבואה: חלום / מראה (נראה אל שלמה בחלום).
מבנה של שלושה וארבעה (פס' 11-10 : לא שאלת...)
סוגי קשרים: נבואה והתגשמותה (הקשר בין חצאי הפרק).
השוואה: בין גרסאות הנשים (פס' 23 "בנך המת/החיל).
סתירה: (20 – אמתך ישנה, 19 – שכבה עליו).
סוגי קשרים: נבואה והתגשמותה (ראו כי חכמת ה' בקרבנו).

מל"א ח:

חודשים עבריים : החודש השביעי ("ירח איתנים"=חודש תשרי).
קשר של דמיון (לשוני) – במשכן ובמקדש שרה ענן כבוד ה'.
קשר של דמיון (לשוני) – במדבר ובהקהל נכחו אותם בעלי תפקידים.
קושי : סתירה ב"תפיסת האלוהות"
(אמר לשכון בערפל/בניתי בית/לשכן שמו שם)
מילים מנחות : בית, תפילה, שמר, עולם
ברית מותנית (רק אם ישמרו בניך)
שאלה רטורית (האמנם ישב ה' על הארץ?)